СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 46. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 26. лютого 1931. VOL. XXXIX. No. 46. Jersey City, N. J., Thursday, February 26, 1931. THREE CENTS.

НАЙВИЩИЙ СУД СТАЄ В ОБОРОНІ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Найвищий суд рішив одноголосно, що 18. поправка не нарушує нічим конституції. Рішення запало при обговоренню судового оречення судді Вилієма Клерка з Ню Джерзи, котрий вирішив у свою часі, що 18. поправка не має законної сили, бо її не потвердили стейтові конвенції, як того домагається конституція, а тільки стейтові леґіслятури.

Найвищий суд рішив, що конгрес мав право означити спосіб затвердження 18. поправки.

БАНКРОТСТВО „ВОРЛДА".

НЮ ЙОРК. — Ралф, Герберт і Джозеф Пулицер, три сини помершого Джозефа Пулицера, основника відомого нюйорського часопису „Ди Ню Йорк Ворлд", внесли просьбу до суду, щоби їх звільнено від виконання останньої волі їх батька, котрий наказав їм видавати часопис без огляду на зиски по певний, ним означений лінії.

Сини подають, що від смерти батька доплатили до часопису $3,000,000.

Часопис хоче відкупити за $5,000,000 Рой В. Говард, власник цілого ланцюха часописів, до „Ди Ню Йорк Телеграм" включно.

До „Ворлда" належав ще вечірний часопис „Ивнінг Ворлд". В обох газетах було занятих 2,867 мущин і жінок і ті тепер найбільше потерпають, що з ними буде.

КОШТОВНИЙ КОНҐРЕС.

ВАШИНГТОН. — Кожда година нарад конґресу коштує державну скарбницю $1,400. Денно треба видати $11,000.

ТОМСОН ПОБІДИВ.

ШИКАҐО. — Вилієм Гей Томсон побідив і зістав вибраний при правиборах четвертим номинантом републиканським кандидатом на мейора. Його більшість виносила 68,470 голосів.

ҐЛЯДІТИМУТЬ ЗА ГОРАЛЬНЯМИ З ЛІТАКІВ.

БАЛТІМОР. — Прогибіційні аґенти заповідають, що в найближчих часах літатимуть літаками понад лісами й дебрами і згори ґлядіти за тайними горальнями. Вони кажуть, що горальні буде легко пізнати по димі, який буде куритися з коминів.

ЗАВОДЯТЬ РЕФОРМИ В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНГТОН. — У палаті послів перейшла 289 голосами проти 93 резолюція Ґифорда, якою змагається до конституційної зміни дати обняття уряду з боку ново вибраних президента держави і його заступника.

Згідно з цею резолюцією урядовання президента по скінченню каденції має кінчитися з днем 24. січня, а не 4. березня, як було досі. А реченці сенаторів і конґресменів мають кінчитися з днем 4. січня. Ота резолюція є звернена проти тих сенаторів і конґресменів, котрих називають „лейм док", себто тих, котрі перепали при нових виборах і котрі не мають ввійти до нового конґресу, а ще урядують у старім і дуже часто переводять такі ухвали, які є шкідливі. А переводять їх тому, що вже не дбають за виборців, бо вже й так перепали.

ВЕНЕСВЕЛЯ ХОЧЕ МАТИ НАЦІОНАЛЬНУ ЦЕРКВУ.

ПОРТ ОФ СПЕЙН (Трінідад). — Венесвеля відмовила віза англійському епископови, котрий хотів відвідати її в місійних цілях. Це є причиною дипльоматичного напруження між Венесвелею і Великою Британією.

Венесвеля не допускає чужинецьких місіонарів від часу видалення католицького архиепископа, котрий минулого року пятнував у своїх проповідях неморальність осіб на високих становищах. Уряд подає, що він не є проти церкви і клиру, але є за національну церкву, в котрій священиками були би тільки горожани Венесвелі.

50% СТУДЕНТІВ У КАЛЕДЖАХ — НІ ДО ЧОГО.

НЮ ЙОРК. — Волтер Прічард Ітон, письменник і критик, пише в „Ди Ню Йорк Юніверсіті Нюс", що в американських каледжах і університетах є тільки 50% студентів, котрі заслугують на те, щоби там бути. А тисячі студентів, каже Ітон, сидять в університетах тільки тому, що є в силі оплатити такси та мають гроші на удержання.

Ітон твердить далі, що треба би збільшити число вчителів по школах, а зменшити число учеників. І треба би вимагати більше від професорів і учеників, а тоді було би менше мови про те, що „каледжі не дописують". Але, каже при кінці Ітон, шкода про це говорити, бо й так з того нічого не вийде.

НОВИЙ УРЯД В ПЕРУ.

ЛІМА (Перу). — Повстанці держаться добре на полудни, де проголосили свій уряд. Кажуть, що до дальшого проливу крови не прийде, а обидві партії погодяться.

ЗАМАХ НА ПРЕЗИДЕНТА КУБИ.

ГАВАНА. — В палаті президента Мачади вибухла бомба й наробила шкоди. А не богато бракувамо до того, що ця бомба була би вбила самого президента.

НОВА РЕПУБЛИКА В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ.

Президія Центрального Комітету Комуністичної Партії постановила створити нову републику в Радянському Союзі, яка називається — грецькою, а її територія знаходитиметься в Північнім Кавказі. Столицею нової републики буде козацьке село Кримская, з якого всі дотеперішні його мешканці будуть виселені.

СТРАШНА КРІЗА.

Можемо собі представити теперішню крізу, коли возьмемо під увагу мешканців, кольоністів на далеких кольоніях, як пр. Лянанжейра або Пітанга (Бразилія). Щоб купити там кварту соли, треба дати 2 карг. кукурузи; за пів кварти соли треба привезти до венди 1 карг. фасолі!

ВЕСНА НА КРИМІ.

З Криму повідомляють, що там панує весна. Температура в сонці доходить до 23 ступнів, часом падають теплі дощі. Сніг на протязі зими падав два рази.

ТАЄМНИЧЕ ОЗЕРО.

В Італії є таке дивне озеро, що появляється зникає. Внаслідок того земля в тім місці то опадає то знову підноситься. Підчас того недалеко того озера виринули з землі останки старинного міста, що звалося Капена лежало в давній Етрурії. Тому, що в ті околиці годі доступити через горячі жерела й землетрясення, італійський уряд вислав туди летунів, які мали сфотографувати те озеро. І дійсно, летунам вдалося сфотографувати, як озеро поволи западається в землю, а відтак поволи добувається на поверхню землі. Один інжинір, що досліджував ту околицю, твердить, що ті явища спричинює нафта, яка в нутрі землі змішується з сірчаними жерелами і викликає потрясення поверхні землі. Підчас розкопування берегів озера знайшли марморні етруські гробівці, а в них ріжні бронзові й мідяні предмети. При кінці жовтня відкопали одну цілу вулицю, а з тої пори виконують щораз більше останків етруського міста, котре колись було запалося під землею.

СОН СПРАВДИВСЯ.

Золотий сон приснився недавно Вільгельмові. Шмідтови в Ріо де Жанейро. Йому снилося, що виграв велику виграну на числа 6, 1, 2, 6. Він другого дня поставив на ці числа 600 мільрейсів, ну — і справді виграв велику суму: 2 міліони мільрейсів.

НАСЛІДКОМ ГРИ ПОВІСИВСЯ

Жову Елісеу в Жоінвіле (Бразилія) 30-літний робітник, працював у фірмі Жордона. Ніколи не грав, ніхто не бачив його нічами, вертаючого домів. Недавно за підмовою приятелів зачав грати і програв 130 мільрейсів. Наслідок такий, що він у своєму городі повісився.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС У ПАРИЖІ.

В Парижі появився український двотижневик „Незалежність", з датою 15. січня 1931 р., під редакцією інж. М. Сціборського. Цей двотижневик є органом Організації Українських Націоналістів та оборонає ідею самостійности й соборности України.

СПЕКИ У БРАЗИЛІЇ.

Пишуть часописи, що в Бразилії панують тепер великі спеки. В деяких місцевостях температура доходить до 34 степенів Цельзія.

—o—

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ ІНЖИНІРА ЛУЧКОВА.

В Мисловицях на Шлеську погиб трагічною смертю відомий український інжинір, знаменитий фахівець у водному будівництві, бувший ректор Української Політехніки (тайної) у Львові, Віктор Лучків. В кількох останніх літах був він на посаді залізничого інжиніра на польськім Шлеську. Покійний згинув самогубною смертю, кинувшись на двірці у Мисловицях під колеса наїжджаючого потягу. Льокомотива роздавила покійному голову і він згинув на місці. Причиною страшного кроку Покійного була духова депресія, в яку він попав внаслідок безнастанної, роками тревающої нагінки зі сторони польських шовіністичних кругів, які старалися виґризти Покійного з посади залізничого інжиніра. Інж. Лучкова внаслідок тих переслідувань і секатур перенешено з місця на місце, затроювано йому життя, а врешті позбавлено посади. Нерви інж. Лучкова не видержали і він наложив на себе руку. Поховано Покійного на цвинтарі в Катовицях в дні 4. січня ц. р.

—o—

ФАБРИКА ПАПІРОСІВ У ВАТИКАНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ.

З Риму сповіщають, що уряд ватиканської держави хоче побудувати фабрику папіросів і цигарів на своїй території. Вироби тієї фабрики будуть призначені для персоналу держави і на експорт. Основний капітал фабрики — 100 міліонів лірів. Італія буде доставцем сировців для фабрики, а її персонал складатиметься також з Італійців.

—o—

ДІВЧАТА ПРОТЕСТУЮТЬ.

У Сан Павлі (Бразилія) федеральний інтервентор, генерал Алберто, видав закон, що у барах і нічних ресторанах не вільно дівчатам обслугувати гостей. Многі займалися цим з причини страшного безробіття. Між цими „гарсанетами" повстав протест, крик. Уряд, видаючи цей закон, мав на увазі, що до тяжкої, нічної гарсонної роботи треба вживати мущин, а не дівчат. По друге, нічна служба в ресторанах і барах, де алькоголь подають мущинам дівчата — це моральна небезпека для них самих.

ЛЯВІНА ЗАСИПАЛА ПОЛІЦАЇВ ЛЕЩЕТАРІВ.

В тирольських Альпах біля місцевости Бенедіктбаверн лявіна засипала 8 поліцаїв, що брали участь у лещетарському курсі. Сімох з них згинуло на місці, одного тяжко раненого відвезли до лічниці.

ГРОБНИЦЯ АРХИЖРЕЦЯ ЗПЕРЕД 7,000 ЛІТ.

З Каїра повідомляють, що недалеко Сфінкса біля Мемфісу проф. Селім Гассан відкрив гробницю зперед 5,000 літ перед Христом.

Скарби, які знайдено в гробниці, є багато вартісніші від скарбів, що їх знайдено в гробниці Тутенхамо. Гробниця складається з двох кімнат. В першій знайдено в прекрасній домовині мумію, прикрашену дорогоцінною золотою короною і дорогим самоцвітним каміннями. В другій кімнаті знайдено багато мистецьких золотих і мраморних предметів.

Гробниця була мабуть власністю архижреця Парсо Анка.

СПІВАК ПОМЕР НА СЦЕНІ.

В Кольонії підчас опери „Тірандо" захворів нагло баритон Франц Лідбар і за кілька хвилин помер. Лікар ствердив, що це був удар серця.

НАПАД ІНДІЯНІВ.

У провінції Пара (Бразилія), в місцевости Каріюза, що лежить над рікою Ріо Вермельо, Індіяни напали на білих. Індіяни ці, ріжних племен, без причини і без ніякого ворожого настрою зі сторони білих людей напали і ганебно вимордували 21 осіб, а 10 дітей забрали з собою. Трупи були посічені, а деякі були без голов, рук, пальців. Уряд в Пара вислав 30 жовнірів федеральних і відділ станової поліції. Та у Пара комунікація страшна. Військо, заки дойде на місце морду, певно що мине 14 днів. Вони мусять їхати ланшою рікою Токантіс аж до Кашоейро, опісля довгий простір іти пішки, під кінець знову мотором. Догадуються, що число жертв погибших доходить до 50.

—o—

ТРАГЕДІЯ НАД ГРОБОМ.

В Іраї (Ріо Гранде де Сул) відбулася на цвинтарі небувала подія. Два брати посварилися між собою за фіґуру, що стояла на гробі їх матери. Один хотів її усунути і поставити нову, другий брат був за те, щоб стару лишити. Прийшло до сварки і бійки. Один впав трупом, другий тяжко покалічений. Надбіг третий брат і добив ножем покаліченого брата. Надбігла жінка погибшого і на удар серця впала трупом на гробі матери мужа. Страшне!

—o—

ДОБРІ КОЛЕКТОРИ.

Нюйорські полісмени Джеймс Квинливен і Вилієм О'Конор колектували хабарі від 150 власників спікізів і заробляли в той спосіб денно по 50 долярів.

АНҐЛІЙСЬКО-ФРАНЦУСЬКЕ МОРСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ ОСЯГНЕНО.

ГЕНДЕРСОН І АЛЕКСАНДЕР ВИЇХАЛИ ДО ІТАЛІЇ ДЛЯ ДАЛЬШИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

ПАРИЖ (Франція). — Несподівано швидко осягнено порозуміння між Анґлією та Францією в справі обмеження їх воєнно-морських сил, згідно з постановою лондонської морської конференції. Залишаючи подробиці цього порозуміння невикінченими, Гендерсон й адмірал Александер поспішили виїхати зі своїми дорадниками до Риму, щоби там вести переговори безпосередньо з Мусолонієм та з його урядом.

Гендерсон майже певний, що йому пощастить прихилити Італію до порозуміння з Францією. Таке порозуміння вважають надзвичайно важним, бо останніми часами стосунки між Францією та Італією почали так напружуватися, що вже повставала загроза мирови.

Америка й Японія докладно поінформовані про хід переговорів, яких метою є прихилити Францію та Італію до підписання спільного з Японією, Америкою та Анґлією воєнно-морського договору, котрий вироблено на лондонській конференції. Подробиці французько-англійського порозуміння тримають у секреті, поки не буде осягнене порозуміння з Італією.

СПАДЩИНА ЦАРАТУ ПАНУЄ ДАЛІ.

МОСКВА (СССР). — Ще багато передреволюційного залишилося в Росії. Російський „мужик" далі живе в страшному бруді в одному помешканню разом з коровою, свиньми, дробом та іншою худобою. Маси російського селянства ще далі лишаються темними анальфабетами, що все ще почувають себе рабами. Вони по старому падають до землі перед своїми „батюшками" та ріжними „панами" в селах.

Отсе та маса, на тлі якої большевики думають утворити наймодернішу індустріяльну країну. Та большевикам вигідно для своїх плянів мати до своєї розпорядимости таке темне населення, що без протестів виконує рабську працю, задовольняючися всім тим, чим взагалі задовольняється раб.

Ріжні інституції культурні, медичні, спортові й т. п., які подибується переважно в індустріяльних районах Росії, не можуть здивувати ні Европейців ні Американців. Це малозамітні острівці на великому океані старої царської спадщини з її застрашаючою нуждою та темнотою й безправством широких народних мас. Всі большевицькі проекти пятилітки покищо залишаються лише проєктами й спробами індустріяльної розбудови Росії.

ЧЕКІСТ ХОТІВ ОБІКРАСТИ ПОЛЬСЬКУ АМБАСАДУ.

ВАРШАВА (Польща). — Ґазети подають, що 16. лютого в польській амбасаді в Москві затримано чекіста, який закрався в помешкання підчас відсутности посла Патека. У злодія знайшли ідентифікаційну картку чеки та кілька ключів, спеціяльно зроблених для відмикання ріжних замків у шафах та шуфлядах.

ВОЄННА ПІДГОТОВКА В РОСІЇ.

РИҐА (Латвія). — Латвійська контр-розвідка довідалася, що російський воєнний комісар розіслав обіжник до всіх вищих шкіл, щоби там негайно розпочати навчання студентів військових справ. У цім секретнім обіжнику говориться, що головними ворогами радянської Росії є Польща та Румунія, а прибалтійські держави є підозрілими.

Врazi війни большевики вперше чергу повинні вдарити на Бесарабщину, Берестя Литовське, Білосток і Вільно.

БІЙКА КОМУНІСТІВ З НАЦІОНАЛІСТАМИ.

ЦІТТАВ (Німеччина). — Комуністи напали на похід націоналістів. Вони обкидали учасників походу камінями, фляшками та іншими річами. Між обома групами відбулася завзята бійка, підчас якої дійшло до револьверової стрілянини. 25 демонстрантів поранено й побито. Також поранено чотирох поліцаїв, а одного з тих, що приглядалися бійці, вбито.

КАМЯНИЙ ДОЩ.

КАЛЬКУТА (Індія). — В бенгальській провінції пронеслася страшна буря. Вітер носив у повітрю безліч камінців, між котрими деякі досягали пів фунта ваги. Ці камінці вбили шестеро людей, а 30 поранили. Також побили багато дробу й навіть худоби.

ХОЧУТЬ ВІДЗНАЧИТИ ЧАПЛІНА.

ЛОНДОН (Анґлія). — Преса ліберальної партії підняла кампанію за відзначення й гонорову нагороду славного артиста Чарлі Чапліна, який тепер перебуває на своїй батьківщині в Анґлії. Ґазети підносять, що в Анґлії вже неразу випадки, коли артистів нагороджувалося титулами ріжних достойників за їх службу населенню на сцені.

На думку сторонників відзначення Чарлі Чапліна, він є одним з тих, що найбільше прислужилися всім людям: старим і малим. Своєю гарною грою в фільмах він викликав здоровий і радісний сміх, як у батьків так і в їх дітей, даючи нагоду людям пережити приємні хвилини.

Нова адреса „Обєднання".

„Obyednanye"

P. O. Box 122, Hudson Terminal, New York, N. Y.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СОЮЗОВЦІ ПРО СОЮЗ.

В посмертній згадці, яку надіслано нам з відділу 90. У. Н. Союза в Централії, Па., читаємо таке:

„Вже минули десятки літ, як істнує наш У. Н. Союз, а ще маємо так богато наших людей в Америці, котрі не розуміють дійсної вартости нашої организації. Бо якби розуміли, то добачили би в Союзі величезну національну й робітничу силу, добачили би Союзову єдність, дійсне забезпечення вложеного нами в Союз гроша й те світло, яке опромінює цілу нашу іміграцію. Бути Союзовцем це є бути за життя в громаді чесних, свідомих і товариських громадян, добрих Українців, які живуть чесним, гармонійним і патріотичним життям. Бути Союзовцем, значить бути певним, що пошанують його не тільки за життя, але й по смерти, віддаючи йому останню прислугу.

От помер наш чесний член, Покійний Григорій Пятничанський. Був він добрим Союзовцем та примірним громадянином і батьком родини. Але вже від двох літ занепав на здоровлю і не міг робити. Та помагали йому як наше Братство так і наш Батько Союз, бо виплачено йому з допомогового фонду титулом допомоги $125. А тепер по смерти приходить наш У. Н. Союз знову з першою помічю для вдови та дрібних семеро діточок.

А як шанують Союзовці свого члена, це можуть потвердити ті, що були на похороні Покійного й бачили той великий ланцюх автомобілів, що тягнувся за домовиною.

Те все підносимо тому, що хочемо звернути увагу тих, котрі ще не є в нашій організації, що вже крайна пора протерти очі, бо хто хоче по людськи жити і вмирати, той повинен бути в У. Н. Союзі, бо:

У. Н. Союз це наша рідна й найдорожча організації в Америці.

У. Н. Союз це обєднання найсвідоміших і найпатріотичніших Українців в Америці.

У. Н. Союз це той, що завжди виплачує свої зобовязання найскорше й найсовісніше; це той, що помагає в біді й каліцтві.

У. Н. Союз це дійсний Батько нашої іміграції. І тому всі діти повинні горнутися до свого Батька".

У. Н. Союз має одну радість за свою працю, а є нею отті слова, писані мозольними руками нашого робітника. Союзовим піонірам, що там у гробі спочивають, стає лекше, коли вони бачать, що підховали добрих наслідників, котрі дорожать У. Н. Союзом як животворним сонцем нашої іміграції. А нові працівники є новою гарантією великого майбутнього нашої организації.

СІЧНЕВА СЕСІЯ РАДИ ЛІҐИ НАЦІЇ ТА УКРАЇНСЬКА СПРАВА.

(Лист з Женеви)

Як відомо, останній пленум Ліґи Націй ухвалив постанову про утворення особливої комісії для дальших студій т. зв. паневропейської проблеми. Ця постанова виразно говорить про те, що Ліґа Націй не вважає доцільним утворення паневропейської спілки держав незалежної від Ліґи Націй. Навпаки, паневропейська комісія має бути лише помічним орґаном Ліґи Націй, зосереджуючи всю увагу переважно на питання господарської консолідації Европи.

Справді на першому зібранню сеї комісії, яке відбулося під проводом Бріяна кілька днів перед сесією Ради Ліґи, дебатувалися передовсім ріжні господарські справи. Тимбільше, що світова економічна кріза дає себе знати найбільше в Европі, а крім того дотеперішні заходи, скеровані до тоусилити справу митного замирення та налагодити належний торговельний обмін поміж европейськими рільничими та промисловими країнами, не дали ще позитивних наслідків. Тому паневропейська комісія вирішила ріжними способами посилати справу митного замирення, а крім того ухвалила скликати особливі наради в Римі та в Парижі з метою вишукання конкретних засобів боротьби з сучасною економічною крізою.

Між іншим паневропейська комсія визнала доцільним запрохати до співробітництва в деяких справах також Радянський Союз, Туреччину та Ісляндію.

Головною справою, яка стояла на порядку дня січневої сесії Ради Ліґи, було питання про скликання міжнародньої конференції про зменшення зброєння. Підготовку цеї конференції Ліґа Націй провадить вже роками. Останній пленум Ліґи Націй ухвалив постанову, щоб Рада Ліґи Націй нарешті визначила час і місце скликання міжнародньої конференції про зменшення зброєння. У звязку з тим, що комісія по роззброєнню вже виробила відповідний проєкт, Рада Ліґи ухвалила скликати цю конференцію у лютім 1932.

Проте питання, хто має бути головою конференції та де вона має відбуватися з причини ріжних суперечок не вдалося погодити. Ці справи вирішить травнева сесія Ради Ліґи. Імовірно, що конференція відбується в Женеві, коли місцева влада забезпечить для неї відповідні умовини (мешкання, тощо), бо не треба забувати, що ця конференція буде працювати кілька місяців, а до Женеви має прибути не менше 5 тисяч дипльоматів, фаховців та журналістів з цілого світа.

Окрім інших переважно другорядних справ, Рада Ліґи розглядала також скарги німецьких меншин зі Шлеську, Познаня та Поморя. Ці скарги були підтримані міністром закордонних справ Курціюсом, який між іншим підчас своїх виступів двічі згадав також про „пацифікацію" Сх. Галичини. Явні порушення ріжних конвенцій та договору про права німецької меншини польською владою не викликали заперечення з чиєінебудь сторони. Тому навіть Залеський, міністер закордонних справ Польщі, був примушений їх визнати та зробив заяву, що польський уряд вжиє належних заходів, щоб покривджені були задоволені. В звязку з цим Рада Ліґи ухвалила вислухати на своїй травневій сесії доповідь Залеського, що саме зробить польський уряд.

На приватньому засіданні Ради Ліґи розглядано також справу про „пацифікацію" Сх. Галичини. Зважаючи на те, що Секретаріят Ліґи, а властиве секція меншостей, розглянула та приняла лише частину українських петиций, які були внесені ріжними українськими еміграційними орґанізаціями, а також, що польський уряд дав відповідь саме на ці петиції, тоді як найважливіші петиції, а саме від 65 послів англійського парляменту, від українських послів та сенаторів до варшавського сойму і т. д., були внесені якраз перед сесією Ради Ліґи, а тому польський уряд не мав можливости дати на них відповіді, та ще з деяких причин, Рада Ліґи ухвалила перенести розгляд становища українського населення під Польщею, а зокрема справу осінніх подій, на травневу сесію.

У звязку з цею ухвалою, згідно з приписами статуту вибрано особливий комітет для ґрунтовного вияснення української справи та підготовки її на розгляд Ради Ліґи в складі трох осіб, а саме голови Ради Гендерсона (Велика Британія), члена Ради Мовінкеля (Норвегія) та Пільотті (Італія).

Отже нема сумніву, що справу „пацифікації" Сх. Галичини будуть в тій або іншій формі розглядати на травневій сесії Ради Ліґи Націй.

Тому саме нині вже нема потреби подавати нові петиції чи протести до Секретаріяту Ліґи Націй, бо вони моглиби лиш ускладнити справу. Навпаки, тепер конче потрібно розпочати заходи про те, щоб Ліґа Націй взяла українські землі під Польщею під свою протекцію. Звичайно, в цій справі слід звертатися не так до Ліґи Націй, як передовсім до тих держав, що підписали мирові договори, на підставі яких була вирішена доля Сх. Галичини, і зокрема до тих держав, які в 1923 р. передали Польщі суверенітет над нею.

Звичайно, справа ця складна та великої ваги, а тому не можливо .. переводити без належної орґанізації та підготовки. Проте не треба забувати що саме тепер вона має шанси на успіх, бо **цілий світ стверджує, що Польща не лише не виконує своїх міжнародних зобовязань, а провадить таку політику взагалі, а зокрема супроти всіх меншин і особливо супроти українського населення, яка викликає загальне занепокоєння та обурення по всіх европейських країнах.**

Нам відомо, що відповідальні чинники (навіть французькі) вважають, що Польща, дбаючи передовсім про власні інтереси, повинна змінити свою дотеперішню політику супроти меншостей, коли вона справді не бажає ще раз стати жертвою свого імперіялізму та шовінізму.

Тимчасом не слід забувати, що Польща в скрутний для себе час завжди робить ріжні обіцянки, а згодом не виконує їх. Отже, щоб примусити польську владу змінити свою політику та виконати ріжні міжнародні зобовязання, **необхідно шляхом певної акції добиватися поміж відповідними державами, щоб вони поставили питання про мандат Ліґи Націй над українськими землями під Польщею та щоб Ліґа Націй призначила комісаря у Львові.**

Бо лише при таких обставинах буде деяка ґарантія, що польська влада не відважиться ще раз перевести „пацифікацію Сх. Галичини, а також розпічне виконувати свої міжнародні зобовязання. Адже польський Шлеськ має певну автономію, має сойм і там перебуває, також комісар Кальондер, а тимчасом польський уряд навіть при таких обставинах порушує міжнародні договори (Шлеська й Женевська конвенція і т. д.).

Себто, хоч **протекція Ліґи Націй над українськими землями під Польщею і не вирішить їх долі остаточно,** але при цих обставинах українське населення безперечно здобулоб собі кращі умовини для свого нац.-культурного, господарського та політичного розвитку. Навпаки, **нема сумніву, що без такої протекції Ліґи Націй українські землі під Польщею і надалі будуть знаходитись у стані безправства та насильства.** Тимбільше, що за спиною німецької меншини завжди стоїть велика німецька держава, тоді як українське населення віддано цілком на поталу польської влади.

Нам здається, що відповідна політична акція з нашого боку, хоч може й не на травневій сесії Ради Ліґи Націй, то принаймні пізніше може закінчитися певними позитивними наслідками.

Я. Д.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.
НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.
В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".
У.Н.С. U.N.A.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

З діяльности Горожанського Клюбу.

З новим роком почався новий рух по місцевих українських товариствах та клюбах.

Українсько - Горожанський Клюб відбув недавно свої річні збори та намітив плян праці на біжучий рік. Між іншим рішено доложити всіх старань, щоби виставити при слідуючих муніципальних виборах українського кандидата на радного до міської Ради.

В тій цілі Українсько-Горожанський Клюб уладжує в неділю, дня 8-го березня, в Народнім Домі, в годині 7.30 вечером, спільну вечеру, щоби взаїмно порозумітися в тій справі, викликати нею більше заціклавлення і додати заохоти новим членам до ширшої активности в клюбі.

Заряд вірить, що свідоме громадянство міста Клівленду розуміє вагу цеї справи і тому прибуде численно на бенкет Горожанського Клюбу, де кождий матиме нагоду не тільки поділитися гадками і висказати свої погляди щодо наших народних справ у Клівленді, але також приємно погоститься з давними приятелями, або навяже нові знакомства.

На тім бенкеті виступатимутья деякі з наших артистів, а й гості-бесідники з инших міст заповіли свою участь.

Головний Заряд Горожанського Клюбу на біжучий рік вибрано як слідує: О. Е. Маліцький, предсідатель; Іван Т. Білінський, заступник предс.; М. Смульчак, рек. секретар; А. Біліцький, фін. секретар; С. Федик, касієр. Контрольна Комісія: Денеґа, Папа, і Пелехатий.

Мітінґи відбуваються кождої першої неділі в місяцю, в годині 2.30 пополудні, в Народнім Домі при 14.-тій вулиці.

О. Е. Маліцький.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку У. Н. Союзови і головним урядникам за уділення мені з фонду запомогового $50.

Матей Віцентів.

— о —

Я, нижче підписаний член У. Н. Союза, від. 23 в Дерби, Конн., складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені $50 з фонду запомогового.

Стефан Іванюк.

Петро Швенцен.

КИТОВЕ МОЛОКО ТА ВЕДМЕЖА ШИНКА.

Раз пізно в літі поїхав я з Оляфром позиченим яхтом на північ. День за днем плили ми серед мряки та світла. Ми переплили впоперек біля Санднесеен. Кількасот метрів перед нами корабель на якорі. А біля корабля серед невеличких филь щось наче підводний човен.

Оляфр давай кричати одушевлено. Пускає човен з усією силою вітру, мчиться до корабля.

Перед нами корабель, що полює на китів. Він зловив саме ґарпуном кита, дванацять метрів довгого. Вітер дув сильний, тому ми не чули тріскоту ґарпуна та не бачили крізь льорнету тієї сцени.

Оляфр підплив човном близенько до самого кита. Кит плавав боком, живіт яснішої краски виринав із води, вдаряв слабо по воді. Його притягли до корабля. То була самиця. Оляфр і собі підплив човном до самого кита, вбив гак, що мав на човні, у товсте китове тіло та давай доїти самицю, що вже гинула, а може вже була і згинула, лише була ще тепла. Китоловці з чердака сміялися та погрожували нам, меви кружляли з криком у воздусі, зденервовані тим, що їх не допускали до кита, а Оляфр пив і подав мені горнятко жовтого молока, що подобало на сметану. Я гадав, що це молоко в смаку буде наче тран, а здумівся, коли почув на язиці смак товстого молока. Я спитав Оляфра, чаму це так. Він пояснив мені. Передовсім кит має дуже мало молока, так сказати в засобі, а що молоді кити мають велику спрагу, то кит мусить скоро витворювати молоко. Молоко це на повітрі вдержується лише дуже коротко; чому, того він не знав пояснити напевно. Коли сполювати самицю, то треба здоїти молоко ще майже з живого тіла, бо інакше гусне. Одначе воно добре й здорове. Затовщений та покріплений Олярф завернув човен. Засипані поздоровленнями та жартами моряків покинули ми нещасну вбиту самицю.

Ми причалили в Мо в Нанен (у фйорді Нане). „Нан" це значить стільки, що грабіж, одначе чесна грабіж, грабіж при помочі меча. Так вікінґи називали напад, контрибуцію, захоплення жінок. Це й жило далі як чесні вчинки в заґах у піснях скальдів. У Нанен корабель наш станув на якорі, а ми пійшли сушею. Зпочатку легкофилястою гористою околицею, мохами, поміж березами та соснами аж до Іґерендену. Відси човном до Лянґватінет (Довга вода). Провадив нас юнак долі рікою. Ці люди мають мязи наче зі сталі. Рікою пливуть „темер", зрубані пні дерев. Збилися в купу тай так творять чималу перешкоду. Мостів тут нема, лише „кльоп" — вузька дошка веде понад водопади та глибини. Такими мусіли ми переходити. Як ми дійшли до Ґренліґарду, невеличкого хутора, господар попросив нас на вівсяну кашу та каву. Він вийшов був до нас із двома парафіновими свічками. Ми пішли за ним. Господар розговорився. Розповідав про ведмедів. В околиці є чимало ведмежих печер. Тому сто літ околиця аж кишіла від ведмедів, та минулого року бачили всього одного, та й той пропав.

У норвеських назвищах приходить дуже часто слово „ведмідь": богато сіл, околиць і назвищ людей мають у собі „ведмедя". Всюди можна стрінути назвища: Беренстерн, Беренсон і т. д. Найславніший норвеський письменник мав теж у назвищі слово „ведмідь": Берстерне Бернсон.

Того самого вечора зайшли ми до хутора в Свартісдаль (Долина Чорного Леду). Це гарний великий дім, вісім кімнат, усі двері повідчинювані, а ніде не видно ні душі. Біля ватрану нарубані дрова та березова кора. Приносимо води з потока, варимо каву, їмо, що маємо в наплечниках, і лягаємо на полеві ліжка.

Раненько пробуджує нас дівочий сміх. Із сусіднього хутора побачили, що з нашої хати куриться, й отсе прийшли розсміяні дівчата, принесли молока та масла, а старий господар шмат ведмежої шинки, із крісом і добрими радами: Ми не повинні йти через чорний лід. Ледняк дуже небезпечний. Потрісканий широко. Легко присипаний снігом. Ледняк захланний літом. Чужинців пожирає найрадше. Ні, ні! А осьтут трохи ведмежої шинки. А справа була така: саме нині минає рік, як він застрілив ведмедя, що підійшов був близько до його хутора, прийшов був чорним ледом. І він радо відпровадив би нас чорним ледом, та це саме роковини, то ведмідь певно знову навідається.

— Я гадав, що ти застрілив його?

— Самособою, що я його застрілив.

— То він уже не може вернутися.

— Не може вернутися?

— Ах, так! Нібито ведмідь узагалі. Ведмідь це не особа. Вже добре.

— Ні, осьтут я застрілив його.

Ми пустилися в дорогу. А що ми не привикли були до ледняків, то ми повтинали молоді берізки, обчімхали їх із гильок, несли їх на плечах і гляділи на компас, щоби наскільки це можливе, йти впоперек ледняка, бо щілини в ньому йдуть наповздовж. Ба ми вже йшли так із тими березовими дрючками і скорше, на стрічу леднякові, щоби вправитися, поміж срібні мохи, вереси, папороти, зашпотуємося на нагих корінних, пріємо до сонця. Аж вкінці подув ледяка вдарив нас по чолі, наче подих ледяного велитня. Потім прийшлося йти широкою, рапавою, то нагою, то вкритою снігом відногою чорного леду.

Тяжка це мандрівка. Ноги потопають у коравім снігу, біжимо один наперед одного. Аж ось — благословений березовий дрючок — Оляфр передімною зникає в снігу, та з усієї сили вхопився березового дрючка. Тричі впав так Оляфр у щілину, а я двічі. Між першою і другою щілиною надибали ми „його": ведмедя. Скриваючись поза филястими заглибленнями підійшов „вуйко" незамітно до нас і перейшов попри нас трохи наполошений, у віддалі яких шістьдесяти метрів, як ми підходили з протилежного кінця. А я не боявся. Це надійшов хтось і біг оце ледняком у протилежному напрямі, бо мусів іти кудись інде. Тай він біг на чотирьох ногах і за хвилинку його вже не було видно. Таке то було враження.

За кілька днів прийшли ми знову над море, щоби мандрувати далі на північ, щоби ведмежу шинку заміняти на собачий голод а китове молоко на молоко ляпляндських ренів.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Витинки з американських газет, надіслані до редакції, будуть друковані пізніше, бо англійський лайнотайп є занятий ввесь час складанням інших матеріялів.

— Вейтер! — скрикнув гість. — У зупі, що ви мені подали, плаває муха!

— Прошу не гніватися! — сказав вейтер. — Я мусів не добачити її, як виловлював інші.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ

(Подаємо в оригіналі ті листи, що наспіли з краю в справі останніх подій. — Ред.).

Повіт Підгайці, с. Вишнівчик.

25 січня 1931 р.

Дорогенькі Наші!

Ми пишемо до Вас один лист для всіх, там передайте одні другим, бо зосібна до кожного з Вас писати не можливо. Тут зараз впало би підозріння, а тоді ми уже мались би від тих Гунів, хоч, що правда, і ми тепер приготовляємося до відпору. Колиб ще раз загостила та кровожадна експедиція, то ми їх так би погостили, що живими з села вже більше не випустилиб, бо тоді ми вже рішалисяб на життя й смерть і не далиб себе ляхотатарчинови побивати так, щоби з ґарматами в повітрю людське тіло літало (як то було в місяцю жовтню і листопаді 1930 р.). Раз їм удалося, що з дикунського діла вийшли „з ...держками". Цего ми ніколи не забудемо та за ті жорстокі вчинки супроти нас, Українців, ми, або наші діти, в сотеро відплатимось.

Та ляхо-татарська експедиція від кожного Українця вимагала, щоби віддав ґвер, або револьвер і т. п. Дурний ляхтатарин валить печі, кухні, комини за амуніцією шукає, ґадає, що ґвер або револьвер треба вудити в комині так, як краковскен келбасен".

Дорогенькі наші! Ми в попереднім листі Вам описали, як „культурники" з нами поводились, то вже нема потреби то саме переповідати. Тепер дещо про вибори. Перед виборами Ляхи почали до нас залицятись й обіцяли Бог зна що. Казали, що всім тим, котрі стали побиті і знищені, дадуть відшкодовання, тільки щоби всі дали свої голоси на одинку. Але ми на їх обіцянки не пішли. Ми знали всі, що ми маємо свої голоси віддати на одинацятку. В день виборів один визначніший громадянин роздавав картки одинацятки між Українців. Це зауважив комендант постерунку й каже до того громадянина: „Ти вєш, же нє вольно роздаваць карткен єдинасткі". А той громадянин відповідає так: „Де є та устава, щоби не було вільно?" Тоді комендант каже: „Я ці зарас покажен устави, я ці мувєм, же нє вольно, то нє вольно! Забірай сєн стонд, бо ці зарас замкне!" Але таки тому громадянинови удалось роздати поверх триста карток одинацятки.

А вислід був такий: Українці дістали 495 голосів, а Поляки дістали 237 голосів, але потім Ляхи поміняли ті голоси: наші забрали собі, а нам дали свої, та ще і з тих голосів уневажнили. Та не тільки у нас Ляхи так робили, але всюда по українських селах і містах не робиться. Помимо того таки ми вибрали поверх двох десятків своїх щирих українських послів.

А коли вже по виборах прийшло звідомлення, що ми дістали таке поважне число своїх українських послів, то ми дуже радувалися з того, що наш нарід не застрахався, а таки віддав свої голоси на українську листу (одинацятку).

Ляхи тоді почали говорити: „Пся креф, гайдамакі, нє поддалісєн, хоцяж білісьми їх, перживен і подушкен пожненлісьми їм, а оні нє збалі сєн того і вшисци оддалі ґлоси на своїх гайдамакуф". Так ляховарвари говорили про нас між собою. Та ми собі міркуємо, що вкоротці прийде та хвиля, що ми їм скажемо: „Йонтку-Мацєк! Геть під Варшаву забирайсь, а подушки і перини лишай, бо то наші! Так ми собі думаємо-міркуємо...

До одного з визначніших громадян прийшли часописи з Америки і замісць ті часописи доручити адресатови, то ті часописи опинились на постерунку. Покликали того громадянина на постерунок і комендант каже до нього: „Відзіш те часопісма (а було їх зо двацять штук, вже були розпечатані і лежали на столі; була американська „Свобода", „Народне Слово" і „Дзвін"). Кто ці то пшисила те часопісма?"

Той громадянин відповів, що йому сестра присилає часописи. Тоді командант каже: „Ти віш, же тобє нє вольно те часопесма читаць, бо оне сон антипольскі. Я ці нє дам тих ґазет, я їх одешлє до Львова, а до сьостри напіш, нєх венцей нє пшисила тих ґазет і напіш до нєй, же як би она хцяла пшиєхаць тутай, то ми би йон заарештовалі, бо тутай нє вольно пшисилаць заґранічних антипольскіх ґазет!" Отак Ляхи дбають про нас. Навіть бояться, щоби ми не довідались правди з заграничних часописів. Що той командант зробив з тими часописами, то я не знаю. Може Ви з Америки домагались би, щоби він віддав, бо аж ґріх, щоби такі цінні для нас тут часописи пропадали. Як ті часописи лежали на столі, то я зауважив на першій стороні в „Свободі" про нюйорську демонстрацію та встиг дещо прочитати, але не все, то мені аж слези стали з очах з радости, що ви, дорогі наші брати, так могучо протестували проти ляхо-татарина. Нехай вам, дорогі наші брати, буде за це честь і слава.

В сусіднім селі Зарваниці Ляхи спалили 40 кіп пшениці місцевому українському діячеви. Ви його знаєте — він пишеться Стельмах.

До села Кутузова прийшло з Америки 600 долярів на допомогу тим, котрі зістали знищені. Може й нам ще пришлють.

Якась невідома рука вбила дідича Поляка з села Божикова. Також невідома рука вбила дідича Поляка з села Богатковець. Кажуть люди, що їх самі таки Поляки убили за те, що вони не подбали в своїх селах, щоби всі Українці голосували на одинку, бо в тих селах подавляюча більшість голосів впала на українську листу, одинацятку.

У нас говорять люди, що буде війна. Та ми вже давно чекаємо тої війни, бо вже не можна видержати з тими Ляхами. Ми віримо, що в тій війні ми певно вийшлиб побідниками та освободились би раз на все від тих кровожадних варварів.

Ми потроха відбудовуємося та відновляємо культурно-освітні інституції.

Поляки всі, від найменшого до найбільшого, говорять, що нам так треба, що нас вибили і понищили. А ми знова між собою говоримо, що коли прийде та хвиля, як будемо гонити наперед себе Ляхів до Варшави, то також будемо кричати: всі Ляхи з нашої землі геть забирайтесь до Варшави.

Тепер у нас дуже строго поліція поводиться. Арештує невинних людей. Не питаючи, чи провинивсь чи ні, кує руки в кайдани, тоді бе, куда попаде, тай ще промовляє: „Тераз маш, гайдамако, ренце закуте, то я ці сєн нє боєн і цо хцєн, то моґен з тобов зробіць". Тут тепер в нас ніхто правди не шукає, бо її нема в Польщі.

Ми, Українці, щоби як фактами доказували наші кривди, то уваги над ними нема. Ми все дістаємо одну і тусаму відповідь: „ви, гайдамакі, ви хцеце Украінен будоваць на польскей земі". Такі слова ми чуємо від поліцая, команданта, від судді та від тої решти зграї, котра розгосподарилася на нашій рідній українській землі.

Ми вже навіть забули, як та правда виглядає й де її шукати, бо тут взагалі її цілком нема. На тім кінчу і здоровлю щиро — Ваш рідний.

— o —

З ВОЛИНСЬКИХ ВЯЗНИЦЬ.

Вибори до Сойму й Сенату в Польщі, які пройшли з великою побідою урядової партії, для українського волинського громадянства були великою одночасно поразкою. Українці здобули на свою листу лише один мандат, а решту 15 мандатів забрала партія Пілсудського. Цю перемогу для Пілсудського підготували страшні утиски польської адміністрації. **Фактично ввесь свідомий національно український актив є сталим мешканцем вязниць та поліційних арештів.**

Ще за місяць до дня виборів, а то ще з 16. жовтня розпочалося „уплотнєніє" вязниць. „Уплотнєніє" — термін запозичений польською адміністрацією від большевиків — виявилося в тому, що під ріжними закидами від крадіжок до участи в УВО і КПЗ — почалися арештування. Вони провадилися по наперед обдуманій системі, за списками, які заздалегідь адміністрацією були приготовлені. Арешти розпочалися з повітових міст, і чим ближче підходив термін виборів, тим дальше на повітову периферію ті арешти перекидувалися.

Тому що арешт мусить мати правну підставу — такою підставою для слідчих суддів і прокураторів являвся закид приналежности до КПЗУ, чи то УВО. Очевидно, що правдивість тих закидів ніхто з адміністрації ніколи не піддавав під сумнів, і кождий поліціянт чи аґент формулував обвинувачення на свій смак. І тому в часі вибирів кождий Українець „мусів" належати чи то до КПЗУ чи УВО! В повітах ковельському, володимирському, любомльському, горохівському і сарненському арештували Українців виключно по підозрінню в участи в КПЗУ. Натомісць в повітах кремянецькому, дубенському, рівенському, луцькому, здолбунівському, костопільському всі арештовані мали належати до УВО. **Арештували всіх: голов і членів виборчих комітетів голов і членів леґальних політичних орґанізацій, бувш. послів і кандидатів в посли, мужів довірря листи, видатніших провідників селянства на селі, просвітян і бувших просвітян** (де Просвіта зачинена), **кооператорів і торговців, старих селян. Особливо багато заарештовано селянської молоді.** Ті, що заарештовані в часі виборів і за день перед виборами на селах в рахубу не входять. Поза б. послом Семеном Жуком, якого арештовано раніше, заарештовано активніших провідників УСРП і УНДО, а то: Осипа Жиглевича, Ілю Тернового, Івана Романюка, Олексу Волошина, Матвія Крутяка, Тодоса Станиславова, Юрія Горошка, П. Яськевича, Михайла Семенюка, Н Теслюка, Фаренюка, Андрейчука, Зизка та інш., б. посла Б. Козубського, у якого забрано список мужів довіря ч. 11 (а потім зопрошували і тих мужів довіря), його сина Юрка, ґімназіяльного учня. Всім закидувалося УВО. На Дубенщині арештовано було одночасно 40 осіб партійних членів соціялістів-радикалів і ундівців на чолі з секретарем дубенської управи УСРП — Юхимом Сумником. В Секретаріяті УСРП в часі арешту поліція забрала 72,000 нумерків одинацятки, які знищила. Відбулися рівнож ревізії в 2-ох українських книгарнях і в приватному мешканні провідника УНДА на Дубенщині Неофіта Кибалюка. В часі ревізії поліція поводилася з заарештованим надзвичайно брутально, вигукуючи: „Ми вам покажеми Украінє". **На Здолбунівщині після двох трусів, які слідували один за другим через день, арештовано зпочатку 15. жовтня дружину б. посла А. Нивинського —письменницю Галину Журбу, людину хвору на гостре недокровлення.** Переведено цілу низку трусів і арештів серед молоді й після трусів **вивезено до вязниці у Острозі Галину Журбу, Івана Семенюка, Дмитра Васевича (обидва хорі на туберкольозу, а перший ще й каліка), Опанаса Кухарчука, Пилипа Ковальчука, Евгена Радивила, Павла Кротюка і цілу низку свідоміших селян з села Здовбиці і Здолбунова.** Всім обвинуваченим закидується приналежність до УВО і саботажова акція, як перетинання телеґрафічних дротів і т. п. **В часі виборів 16. листопада здолбунівська поліція зривала наліпки української листи 11, а тих, що ліпили або роздавали нумери, арештували.** Арештовано й побито молодих робітників Юрка Щесюка і Гудзала, а Методія Кротюка за цілком законну аґітацію староста адмінінтраційно покарав арештом на 2 місяці, мотивуючи кару тим, що Кротюк загрожував публичному спокоєви. Про арешти на селах і не приходиться згадувати, бо провадилися вони масово десятками людей, при чому нікого з мужів довіря 11-ки до виборчих помешкань не допущено.

На Рівенщині були заарештовані і посаджені до рівенської вязниці разом з б. послом А. Нивинським як головою Управи УСРП ще секретар Управи Яків Казимірський, б. посол О. Дроздовський, голова Управи УНДО, член Управи Адам Остапчук і селянин з Басова Кута Михайло Власюк. Всім закидувалося належність до УВО. Окрім цих осіб — як керовників виборчої акції на Рівенщині арештовано І. Ларка, П. Гаврилюка, Боровського Михайла й Олександра й інших. **На Костопільщині заарештовано під закидом належности до УВО цілу низку свідомої селянської інтеліґенції на чолі з Олександром Кудрею.** Особливо сильні арешти відбулися перед виборами до Сенату, коли то вияснилося, що Костопільщина при виборах до Сойму віддала більшість голосів на одинацятку. **Тому перед виборами до Сенату відбулися дуже численні арешти, що й відбилося на виборах тим, що всі голосували вже на урядову лісту.**

На Лучщині заарештовано б. посла і кандидата в сенатори І. Власовського два рази. Останній раз побито Власовського до непритомности. Окрім того заарештовано письменника В. Островського, журналіста О. Ковалевського, директора Українбанку І. Бондарука, б. редактора С. Вишнівського (сильно побито) і цілу низку селян. Заарештовано і інспектора РСУК Л. Кобилянського — мужа довіря лісти 11.

В інших повітах Волині, як володимирський, ковельський, горохівський, любомельський арешти переводилися так само з биттям, погрозами і т. д. **Загалом за час виборів з жовтня до грудня 1930 р. на Волині заарештовано біля 1,000 осіб — переважно провідників орґанізованих селянських груп.**

(С.-Д.).

— Що? ви йдете на лови без набоїв?

— Так, бо то виходить дешевше, а я і так не вцілю.

ЗАХОДОМ УКР. НАР. ШКОЛИ В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.
— відбудеться —
В СУБОТУ, 28 ЛЮТОГО 1931 Р.,
В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
214 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.
театральна вистава двох комедій: Гр. Марусина
ХЛОПСЬКИЙ СИН
і М. Омелянця
ЛИХО З ЖІНКОЮ, ЛИХО БЕЗ ЖІНКИ
ПОЧАТОК У ГОДИНІ 7.30 ВВЕЧЕРІ. ВСТУП 50 ЦНТ.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ШКОЛИ
— відограється —
діточе представлення в 3-ох діях, зі співами і танцями
ВЕСЕЛА СОПІЛКА
Також виступить діточа орхестра під проводом проф. М. Гайворонського
В СУБОТУ, 28-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1931.
В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ,
334 E. 14th STREET, NEW YORK CITY.
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 8-ій ВЕЧЕРОМ. ВСТУП 50 ЦНТ.
Режісер уч. школи п. Мостинський.

УВАГА! УВАГА!
САВТ ПЛЕЙНФІЛ, ПЛЕЙНФІЛД, ДУНЕЛЕН, НЮ МАРКЕТ І ОКОЛИЦЯ.
Сим повідомляється, що в пятницю,
27. ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1931 Р. О ГОД. 6-тій ВЕЧІР
В САВТ ПЛЕЙНФІЛД В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ
— відбудеться —
ВІДКРИТТЯ РІДНОЇ ШКОЛИ
та вписи до Українського Національного Хору і Аматорського Кружка.
Шановні Громадяне!
Вашим культурно-національним обовязком є прибути на се відкриття та як найбільше допомогти справі створення своєї і для своїх дітей рідної школи, звідки має провадитися світло науки, пісні, музики, танців і просвіти для всього українського громадянства.
46 Жіноча Громада.

УКРАЇНЦІ ЧЕСТЕР І ОКОЛИЦІ!
СПІВ.-ДРАМ. КРУЖОК ПРИ УКР. НАР. ДОМІ, 4. І ВОРД ВУЛ.
під управою С. Мусійчука
— відограє —
ПЕРШИЙ РАЗ В ЧЕСТЕР
В НЕДІЛЮ, 1 МАРТА 1931 Р.
В ГАЛИ УКР.-АМ. НАР. ДОМУ, 4th & Ward St. CHESTER, PA.
два комічні представлення
ВОЄННА ЛЮБОВ
в однім акті
ІЦКО СВАТ
в двох актах зі співами і танцями.
Громадяни! Коли хочете забути на час про денні турботи та повеселитися, прийдіть подивитися на дві штуки, а насмієтеся до схочу, та на довго будете мати ці комедії в памяти. Чистий дохід на Укр. Школу.
ПОЧАТОК: 7.30 ВЕЧ. ВСТУП: 50 ц. і 15 ц.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 Avenue B,
New York, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel.: ALGONQUIN 8623.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділю від 12 до 1-шої вполудне, або після умови.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ВПРОСТ GDYNIA AMERICA LINE
ДО КРАЮ
ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ
Велика вигода для всіх, хто має замір відвідати рідний край в 1931 р., на кораблях
GDYNIA AMERICA LINE
з Ню Йорку просто до Ґдині. З Ґдині найкоротша дорога залізницею в рідні сторони.
ПОЛУЧЕННЯ З КРАЄМ БЕЗ ЖАДНОГО КЛОПОТУ
На кораблях великі і вигідні кабіни, знаменитий харч і задоволяюча у всім услуга.
ВСЮДА СВОЯ МОВА.
СЛІДУЮЧИЙ ВИЇЗД КОРАБЛЕМ: PULASKI MARCH 4.
В 1931 році вже маємо замовлено кілька прогульок, на котрих пасажири отримають пашпорти і візи даром.
GDYNIA AMERICA LINE
(Formerly Baltic America Line)
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

ЗГАДКА ПРО НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ СКЛЕП
Columbia
НА ІСТ САЙД ПІД Ч. 104 AVE. B,
між 6-тою і 7-мою улицею,
В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
— Гей, сусідо, куди ви так спішите?
— Та бачите, біжу до Шеровського на Ave. B, ч. 104, за новими рекордами, що тільки вийшли.
— О, правда, на Ave. B, ч. 104 дістанете рекорди не поскречовані, бо Шеровський доглядає свої шафи і тримає їх впорядку. Та зайдіть і ви, сусідо, і переконайтеся.
ОСЬ НОВІ РЕКОРДИ:
27261 Лемківські пастухи, часть 1 і 2.
27262 Під зеленим дубом і Боже, Боже, що ся стало
27263 Похорон жовніра і Хто не хоче працювати.
27264 Марш Укр. Галицької Армії і Зелений дубочку чого похилився.
НАРОДНИЙ СПІВАК, ТЕОДОР СВИСТУН, з акомпан. Орхестри.
27257 Гуцульська коломийка (нар. пісня) і Аркан дрібний (нар. пісня).
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, барітон, з акомпан. Орхестри.
27258 Коломийка повітова (нар. пісня), часть 1 і 2.
ОРХЕСТРА БРАТТЯ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ" зі співом.
27260 Хлопці з Синяви і Ходи, мій миленький, воли завернути.
ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА НИКОЛАЯ ПОТОЧАКА, зі співом.
27259 Мамуню, Татуню і Боже, Боже я ся старам.
УКР. ОРХЕСТРА МІХАЛА ТОМАСА, співає Соня Жуковська, контральто.
27250 Пісня сироти, часть 1 і 2.
ОРХЕСТРА БРАТТЯ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ", зі співом.
27244 Весілля Саноцького повіта, часть 4 і 5.
27249 Весілля Саноцького повіта, часть 6 і 7.
НАРОДНИЙ СПІВАК, ТЕОДОР СВИСТУН, з акомпан. Орхестри.
27248 Сумно мені, сумно і Прощаюсь дівчино з тобою.
УКР. ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА, співає Евген Жуковський.
27247 Козачок з Підволочиськ і Весільні жарти.
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ і СОНЯ ЖУКОВСЬКА, з акомпан. Орхестри.
27245 Той і Тая, і Ой любив я дівок сорок.
ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА НИКОЛАЯ ПОТОЧАКА, зі співом.
27243 Лемківські пастухи, часть 1 і 2
Хто хоче мати отсі скарби народної пісні, нехай сейчас присилає замовлення. При всяких замовлення адресуйте виразно: 44,6
W. SCHEROFSKY
104 AVENUE B,
(bet. 6th & 7th Street).
NEW YORK, N. Y.

МІХУРОВІ НЕДОМАГАННЯ
Проволока є небезпечна в недомаганнях нирок і міхуря. Треба охороняти себе. Треба приймати осторогм природи. "Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки" швидко вам поможуть. Це 200 літ старе лікарство уліпшене результатами новітнього медичного досліду. Воно дається брати тепер легко і приємно. Зберігайте здоровля ваших нирок та інших органів тіла, вживаючи "Нові і уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки" з природи стогить. Рицеєю вам відплатиться. В кожній аптиці в 3 величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатанім пуделку і не приймайте ніяких імітацій.
NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

НОВІ КНИЖКИ,
ЯКІ ТІЛЬКИ ЩО ОДЕРЖАНО З КРАЮ, ОПРАВЛЕНІ В ГАРНЕ СИНЄ ПОЛОТНО З ЗОЛОТИМИ ВИТИСКАМИ.
НА КАМЧАТКУ, спомин з подорожі, І. Мельника. Сторін 217 85
БУРСАК, роман, В. Наріжного. Переклав Вол. Дорошенко. Стор. 251 .... 1.25
ГОМІН ДУШІ, сучасна повість, Вол. Лопушанського. Сторін 223 .... 1.00
ГУЦУЛЬСЬКИЙ КУРІНЬ, поема, О. Бабія 75
МИНУЛЕ УКРАЇНИ В ПІСНЯ, О. Олеся 75
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

На медичну допомогу.

Український Поступовий Клюб, відділ 70 У. Н. Союза, пожертвував з власної каси 10 долярів на медичну допомогу. Гроші вислано до краю через Обєднання.

Іван Гелета, фін. секр.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На визвольну боротьбу.

Товариство імени Юліяна Головінського вислало до Рідного Краю через Обєднання 30 долярів. Гроші призначено на визвольну боротьбу.

Уряд.

—o—

АМГЕРСТ, МАСС.

На Просвіту.

Громадянин Василь Болюх переслав через Обєднання до Рідного Краю 6 долярів членської вкладки до Просвіти. Це вкладка за Василя Болюха, Андрія Олексева й Григорія Басари.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда на Рідний Край.

Молодечий Клюб нюйорських танцюристів перевів коляду на допомогу Рідному Краєви.

Жертвували: по $3: І. Паликів, І. Дмитрів; по $2: Н. Ковбасник, І. Карпець, Я. Корнат, Т. Кук, П. Стасюк, Ю. Ярема, Я. Кулинич, І. Тураш, Я. Микитин, П. Авраменко, Л. Литвин, Д. Гузь, Н. Берків, І. Єдинак; В. Авраменко $1.50; по $1: Я. Мандзій, І. Заболоцький, В. Бончук, І. Доскоч, Ю. Вітрик, І. Коновал, С. Звоник, П. Шарк, В. Іваськів, І. Хархан, П. Кравчук, П. Боднар, С. Бригідир, Г. Вайтови, Д. Кефор, М. Лектей, В. Ю. Вінтоняк, П. Кравець, І. Куцик, Д. Кушнар, Р. Кузьма, А. Мандзій, В. Воскобойник, В. Беляк, П. Табака, М. Кучма, М. Гладун, А. Шеремета, І. Дусаненко, І. Редчук; по 50 ц.: М. Горбовий, І. Швець, М. Гураль, П. Вареница, М. Малех; по 25 ц.: С. Венгер, Р. Мадай.

Загальна сума з коляди $68.75.

Гроші розділено згідно з бажанням жертводавців; на Рідну Школу вислано $25; до Тов. Допомоги Інвалідам $20; а на УВО вислано $19.

Розходи виносили $4.50.

Ходили колядувати: панни Марійка Вінтоняк, Анна Кук, Розалія Литвин, Анастазія Мандзій, п. І. Єдинак і п. І. Заболоцький.

За секретарку:

Анастазія Мандзій.

КОЛОМИЙКА ПОВІТОВА

Була коломийка Скалацька, Тернопільська і др. А тепер вийшла Коломийка повітова, то є Коломийка в котрій співається про кождий повіт а навіть про декотре село. Звідкиб Ви не походили повинні тую рекорду мати. Нумер 27258

Друга гарна рекорда, то Гуцульська Коломийка і Аркан співає Т. Свистун, нумер 27257

РЕКОРДИ, КОТРІ ВИЙШЛИ СПЕЦІЯЛЬНО ПРИГОТОВАНІ В. АВРАМЕНКОМ, А ВІДОГРАНІ АРХЕСТРОЮ П. ГУМЕНЮКА.

Ось вони:

27251 (Козачок подільський (Коломийка в дві пари
27252 (Аркан Коломийський (Козачок сольо
27253 (Запорожська гоп. Гони вітер.
27254 (Журавель весільний (Катерина Херсонська.
27255 (Гопак колом (Велесродна Гаївка.
27256 (Чумак (Метелиця.

Всі 6 рекордів разом з Альбомом 5 долярів.

ТАКОЖ ВИЙШЛИ НА ДНЯХ ЩЕ ОТСІ НОВІ РЕКОРДИ:

27249	Пісня Сироти, часть 1 (Пісня Сироти, часть 2	27249	(Весілля з Сяноцького пов. ч. 1 (Весілля з Сяноцького пов. ч. 7
27248	(Сумно мені, сумно (Прощаюсь дівчино з тобою	27247	(Козачок з Підволочиськ (Весільні жарти
27240	(Рекорда бандуристи Ємця	27242	(Золочівська коломийка.
27235	(Дівоча відмова. (Як поїду з кіньми на ніч.	27239	(Старість не жарти, часть 1 і 2 (Жуковський.
27233	(Ой ти, Дзюбо, моя любо. (Козацька шумка.	27236	(Весілля з Сяноцького повіта (Часть 1-і 2.
27227	Тернопільська коломийка	27234	(В куми на гостині, часть 1 і 2 (Н. Поточняк.
27238	(Ой у Львові на риночку (Гаєм зелененьким. — Хор.	27237	(Гуляв Чумак на риночку. (Василь і Приська.

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ, ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

27210F	Ендро Бордер.	27208F	Парді в куми.
27229F	Баламути.	27207F	Підгіряни, козак.
27230F	Баламути, Потпурі.	27205F	Підгірська коломийка.
27216F	Богацьке весілля, часть 1 і 2.	27218F	Посланці.
27216F	Богацькі вінкоплетини.	27224F	Полька „Хлопці Голутяки"
27214F	Богацькі заручини.	27192F	Полька „Горпина".
27215F	Боже, Боже, що то єсть.	27218F	Полька „Свобода".
20207F	Циганське весілля, часть 1 і 2.	27218F	Полька з Галичини.
27219F	Чотирнацятий рочек смутний настав, часть 1 і 2.	27228F	Попід ліс зелений.
		27225F	Полька Рогатинська.
27195F	Чумак.	27217F	Просьба жінки до чоловіка.
27226F	Дарования.	27222F	Рієнтий на забаві.
27209F	Десь був, Янічку, десь був до рана.	27228F	Соколом, стрілою.
		27231F	Спросини Сяноцького повіта
27226F	Докінчення вінкоплетин.	27213F	Там на горі два дуби.
27223F	Фамілійні троблі.	27220F	Танець „Гусар".
27205F	Гуцулка в Смеречині.	27225F	Тернопільська мазурка.
27221F	Іван Убийник.	27222F	Троблі з какорочами.
27213F	Катерина гречку жала.	27206F	Український мамі.
27217F	Кляпіт Горпини.	27208F	Вальс „Соня".
27227F	Коломийка Скалатська.	27206F	Весела Тереска.
27192F	Козак „Паляниця".	27231F	Весілля Сяноцького повіта часть 1.
27212F	Козак „Петрушка".		
27212F	Козак Сяноцький.	27221F	Весілля в Пенсилвенії, ч. 1 і 2
27220F	Козак Жидівський.	27223F	Відпуст.
27211F	Кучерява Катерина.	27209F	Віють вітри, Потпурі.
27197F	На каміню мармуровім.	27215F	Взявем се жену хорошу.
27232F	Ой, не шуми луже дуже.	27224F	Заспівай, Іванцю.
27197F	Ой, скажи, мила.	27219F	Злий муж.
27212F	Острівська коломийка.	27204F	Змовини, часть 1 і 2.
27211F	Пан Виборний, Пан Возьний.	27214F	Змовини, часть 3.

Всі рекорди з пересилкою по 75 цнт. Не платіть більше. Ми до кождого замовлення ще додамо голки, що найліпше грають. За всіми замовленнями завсігди пишіть:

SURMA
BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave A, New York, N. Y.
Columbia
МЕЖИ 6-тою і 7-мою УЛИЦЕЮ.
DRY DOCK 3752.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

ЗІ СПОРТУ.

Грек Льондос залишився чемпіоном.

Перед авдиторією поверх двацять тисяч глядачів грецький чемпіон важкої боротьби, Льондос, вдруге переміг Американця Мек Мілена, який старався дістати світовий чемпіонат. Уперта і жорстока боротьба тревала майже 50 хвилин, поки побідником залишився Грек Льондос. Обидва борці викликали симпатії глядачів своєю зручною боротьбою, а Льондос ще крім того своїм конкретним поведенням.

По закінченню боротьби Мек Мілен не міг сам лишати рінгу й його довелося звідти вести попід руки. Льондос стиснув йому ногу так, що мабуть довший час Мек Міленові треба буде відпочивати.

В инших парах побідниками вийшли: угорський чемпіон Шабо проти Австралійця Геслина; Дусек з Небраски проти Вейгена; Жид Фрімен проти Вашбурна з Каліфорнії; Литовець Пожело проти д-ра Вилсона з Індіяни; Мадяр Голубан проти Дейвиса; Італієць Гарібальді проти Бергера.

Треба зазначити, що всі пари боролися цим разом жваво й цікаво, що викликало велике захоплення глядачів. Очевидно, славянський спорт-боротьба все більше набирає популярности серед Американців, бо про це свідчить такий дохід, як шістьдесять тисяч долярів підчас останньої боротьби в нюйорськім Медісон Сквер Гардені.

Боротьбі приглядалося 50 італійських військових кадетів з числа тих, котрих Мусоліні прислав до Америки для студіювання тутешнього спорту. Вони були покликані на рінг і представлені глядачам.

Спортовець.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЗАХ. УКР. ТОВ. „ДНІПРО"

буде відограна безсмертна українська оперетка

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"

при участи артистів: пп. **М. Карлаша,** Ів. Великанова (співак Київської опери), Г. Шандровського, пань: А. Кочубеєвої, М. Троїцької і др.

Режисер М. Карлаш.

Хор „Бандурист" під управою Ю. Кириченка.

В НЕДІЛЮ, 15 МАРТА 1931.

В Українськім Нар. Домі, 217-219 E. 6th Street, NEW YORK CITY.

Початок точно о г. 8. вечером

Вступні тікети можна набути у друкарни під ч. 418 E. 9th Street, New York.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ

Дня 12. лютого упокоївся бл. п. **Григорій Пятничанський,** член Бр. св. Михаїла, від. 90 У. Н. Союза.

Покійний родився дня 19. серпня 1881 р. в селі Пядичи, повіт Коломия. Прожив 50 літ. Оставив жінку і семеро сиріт. До У. Н. Союза вступив у 1923 році.

(Дальша згадка поміщена в „Свободі" на іншім місці).

Земля Йому Пером.

За Уряд:

М. Комарніцький, предс.;
І. Надич, касієр;
І. Лупацій, секр.

—o—

Дня 3-го лютого 1931 р. помер страшною смертю член Бр. св. Юрія й член Укр. Нар. Союза, від. 160, у Ню Йорку, **Григорій Данилюк.** Коли покійний переходив залізничий шлях, коло осьмої години вечором, на нього наїхав експресовий потяг і пошматував тіло на кавалки. Шматки тіла небіщика позбирано до скрині й відставлено до шпиталю.

Покійний був спокійним і взірцевим громадянином. Ніколи не лишався поза народними справами. На кождім місци попирав не лише словами, але й грошевими датками свій рідний, поневолений край. Похорон відбувся 7. лютого.

Земля хай буде йому пером.

М. К.

—

Мисливець.

— А що? Дивись: це вже я вбив другого зайця!

— Добрячий зайчина! А де ж той перший?

— Перший?... Цеж було вісім років перед цим!

РАДІЯ

всякої марки можете набути від Сурми. Тисячі людей купили від нас радія, всі вдоволені, то і Ви будете вдоволені. Коли хочете купити радіо то зайдіть або зателефонуйте: Драй Дак 4-3752 а наш представник прийде до Вашої хати і подасть Вам наші легкі услівя.

COLUMBIA RADIO

(LIKE LIVE ITSELF)

Нове радіо Колумбія має 8 „скрін ґрид" лямпок новий „телефокал" голосник, не має мертвої точки в цілім дайлови.

Columbia

ФОНОҐРАФ, котрий іде з радіом, грає всі рекорди в повнім тоні. Кожда нота є передана чисто через новий рік-ап Колюмбії. Хто послухає раз Колюмбії радія або комбінації, то її купує.

УКРАЇНЦІ: деб Ви не були, близько чи далеко, ми можемо продати Вам радіо. Як не зможемо, то бодай порадимо Вам, яке для Вас радіо найлутше, і по якій ціні його купити, щоб Ви не переплачували чужим.

Як не заробите то певно не стратите як до нас вперед довідаєтеся чим підете де інде купувати.

SURMA
BOOK and MUSIC CO.,
103 Avenue A, New York City
(між 6-ою і 7-ою вулицею)
Telephone: DRY DOCK 4-3752

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

П. ДМИТРО ДОБРОМИЛЬ, ... зголоситься по лист до Адм. Свободи, P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ односельчан з села Отиневичі, п. Бібрка, ... в Бруклині, Ню Йорк ... прибути на збори в справі ... вам вже відома в неділю, 1... марта 1931, о год. 1-ій пополудни до Українського Народного Дому, 101 Grand St., Broolyn, N. Y.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ НОТИ.

Думка і Серенада Гайворонського 60 ц., 201 Укр. Народних пісень на пяно $2.50; 128 Укр. Народних пісень на скрипку $2.00; 34 Укр. Народних танців на скрипку $1.00; Вибрані твори Барвінського для співу з пяном $1.00; Засвистали Козаченьки, ... ник 65 ц.; Повний каталог даром, пишіть: Surma, 103 Ave. A, New York.

77 НАУКОВИХ КНИЖОК! Небувалий випадок: ціла наукова бібліотека вартости 25 долярів ... діти за 7.00 долярів. Замовляйте ... жадайте наш каталог ...

Robitnycha Knyharnia,
Station D, Box 142, New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД УГЛЯ.

Ціни і угля, яке можете набути у нас:
Very High Grade Pocahontas Lump ...
Very High Grade Kentucky Lump, Forked ...
West Virginia Splint, Forked ...
Virginian Lump, Forked ...
Ohio Lump, Forked ...

SQUARE COAL CO.,
8229 Broadway, Cleveland O.
Телефон: Diamond 0885.
36-61 Павло Чайка, властитель.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переглядненням абстрактів, виготовляє контракти купна і продажі; переводжує спадкові справи; полагоджує староокраєві патентові і прочі справи.

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY
pir 16th Street (ч. 318 East)
напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, **Newark, N. J.**

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

PAIN-EXPELLER

—Вживаний зверха на
Болючі Мускули
Вчасні Перехолодження
Біль Груди
Штивний Карк
Біль Хребта
Звихнення і Зиесилення
Невральгія

Дістаньте правдивий. Котвиця торговельний знак на пачці ... вах запорку.

Памфлет, подаючий повну інструкцію і описуючий ріжні ... вання Пейн-Експелеру, знайдеться в кождій пачці.

У всіх аптиках
35 цнт. і 70 цнт.
Або прямо від нас.

The Laboratories of F. AD. RICHTER & CO.
BERRY AND SOUTH FIFTH STS.
BROOKLYN, N.Y.

KILLS PAIN

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(13)

„Ходи", шепнула йому танцюристка. Вони виповзли зі шатра та долізли не побачені до місця, закритого корнами. „Я не розумію", сказав Тарзан, „як ти мене визволила". Вона засміялася. „Я прийшла нині здалека, і нам треба пройти немалу дорогу, заки будемо безпечні".

—o—

Разом вони вибралися через пустиню в напрямі гір. „З тебе дуже відважна дівчина", говорив Тарзан, „наражатися на такі небезпеки для чужої людини". Вона випростувалася гордо. „Я дочка шейка Кабура бен Сейдена", вона відповіла. „Я не булаби варта свого батька, якби...

—o—

„Якби я не заризикувала своїм життям для людини, що вратувала мені життя, коли він уважав мене за просту танцюристку. Мій братанок розповів мені про заговір на твоє життя. Тоді я прийшла та привела два коні". Але як вони прийшли на місце, де коні були привязані, коний уже не було. Вона крикнула з розчарування.

—o—

Тарзан зігнувся, щоби оглянути землю. „Тут був лев", він сказав", але коні втекли". Не лишалося їм нічого іншого, як йти далі пішки. Нераз вони нахилялися до землі, щоб наслухувати, чи не йде за ними погоня. Саме, як вони зближалися до скруту дороги, вони задержалися нагло, немовби перемінені в камінь.

—o—

Copyright, 1918, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.